

Αθήνα, 21 Νοεμβρίου 1996

Αριθ. Πρωτ. : Υ 866

Προς : 1. Όλους τους Υπουργούς και  
Υφυπουργούς  
2. Γενικό Γραμματέα του  
Υπουργικού Συμβουλίου

Κοιν. : 1. Πρόεδρο της Βουλής

**ΘΕΜΑ: Οργάνωση της νομοθετικής λειτουργίας της Κυβέρνησης.**

## **1. Γενικά**

Για την αποτελεσματικότερη άσκηση του κυβερνητικού έργου είναι επιβεβλημένη η οργάνωση της νομοπαραγωγικής δραστηριότητας της Κυβέρνησης και η ενίσχυση της συλλογικής της λειτουργίας με βάση τις ακόλουθες διαδικασίες.

## **2. Νομοθετικές και Κανονιστικές πρωτοβουλίες**

**2.1** Οι Υπουργοί συντάσσουν κάθε τρίμηνο και υποβάλλουν στον Πρωθυπουργό, μέσω της Γενικής Γραμματείας του Υπουργικού Συμβουλίου, συνοπτική έκθεση προγραμματισμού και προόδου του νομοθετικού έργου του Υπουργείου τους, στην οποία περιλαμβάνονται και τα κανονιστικά προεδρικά διατάγματα και κανονιστικές υπουργικές αποφάσεις.

**2.2** Μετά την κατάρτιση προσχεδίου νόμου, ο αρμόδιος Υπουργός ενημερώνει για τις επιλογές και το περιεχόμενο του προσχεδίου τον οικείο

ΚΤΕ, ο οποίος μετά από σχετική συζήτηση διατυπώνει παρατηρήσεις για τη διαμόρφωσή του.

**2.3** Ο αρμόδιος Υπουργός θέτει το προσχέδιο υπόψη των συναρμοδίων συναδέλφων του, προκειμένου να εκφράσουν τις απόψεις και να παράσχουν τη συναίνεσή τους.

**2.4** Στη συνέχεια, το προσχέδιο υποβάλλεται στο αρμόδιο κατά περίπτωση κυβερνητικό όργανο (Υπουργικό Συμβούλιο, Κυβερνητική Επιτροπή κλπ) προς συζήτηση και έγκριση. Η Γενική Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου ή η κατά περίπτωση αρμόδια Γραμματεία ενημερώνει τους Υπουργούς πριν από τη σχετική συζήτηση στο Υπουργικό Συμβούλιο ή στο οικείο κυβερνητικό όργανο.

**2.5** Η εξαγγελία και πολιτική κάλυψη των προωθούμενων διατάξεων θα λαμβάνει χώρα μόνο μετά τη σύμφωνη γνώμη όλων των συναρμοδίων Υπουργών, συμπεριλαμβανομένου και του Υπουργού Οικονομικών για μέτρα που προκαλούν δημοσιονομική επιβάρυνση, καθώς και μετά την έγκριση του αρμοδίου συλλογικού κυβερνητικού οργάνου.

### **3. Ολοκληρωμένα Νομοσχέδια και Τροπολογίες**

**3.1** Τα ολοκληρωμένα νομοσχέδια αποστέλλονται στη Γενική Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου συνοδευόμενα απαραίτητως από:

- (α) Αιτιολογική Έκθεση
- (β) Ειδική Έκθεση περί του τρόπου κάλυψης της δαπάνης ή αναπλήρωσης της ελάττωσης των εσόδων
- (γ) Έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
- (δ) Παράρτημα με τις τροποποιούμενες και καταργούμενες διατάξεις
- (ε) Σύντομη έκθεση με τα προβλεπόμενα να εκδοθούν σε εκτέλεσή τους αναγκαία κανονιστικά διατάγματα και κανονιστικές υπουργικές αποφάσεις.

**3.2** Στη συνέχεια, η Γενική Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου διαβιβάζει τα νομοσχέδια για επεξεργασία στην Κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή (Κ.Ε.Ν.Ε.). Στις συνεδριάσεις της ΚΕΝΕ παρίστανται οι εκπρόσωποι των αρμοδίων Υπουργείων, καθώς και μέλος του Γραφείου Νομοθετικού Έργου της Γενικής Γραμματείας του Υπουργικού Συμβουλίου.

**3.3** Η Γενική Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου επιστρέφει τα νομοσχέδια, μετά την επεξεργασία τους από την ΚΕΝΕ, στα υπουργεία για την προσαρμογή τους προς τυχόν παρατηρήσεις της.

**3.4** Εκτενείς «τροπολογίες» πρέπει οπωσδήποτε να τυγχάνουν επεξεργασίας από την ΚΕΝΕ. Τροπολογίες άσχετες με το αντικείμενο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου δεν προωθούνται. Κατ'εξαίρεση, δεκτές γίνονται τροπολογίες απολύτως αναγκαίες για την αντιμετώπιση εξαιρετικά επείγοντος θέματος. Η συνδρομή του επείγοντος πρέπει να εκτίθεται και να εξηγείται στην αιτιολογική έκθεση της οικείας τροπολογίας. Τροπολογίες που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις αυτές επιστρέφονται.

**3.5** Όλες οι τροπολογίες κατατίθενται πριν τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην αρμόδια Διαρκή Κοινοβουλευτική Επιτροπή. Μετά το πέρας της συζήτησης στην Επιτροπή, τροπολογίες προωθούνται μόνο μετά από προηγούμενη έγκριση του Πρωθυπουργού.

**3.6** Οι Υπουργοί οφείλουν να εφαρμόζουν ανάλογα τις παραπάνω αρχές και ως προς τις προτεινόμενες από τους βουλευτές τροπολογίες κατά τη συζήτηση των νομοσχεδίων στη Βουλή.

#### **4. Κανονιστικά Διατάγματα**

**4.1** Η μέχρι σήμερα ακολουθούμενη πρακτική αποστολής από τα οικεία Υπουργεία απευθείας στο Συμβούλιο της Επικρατείας για επεξεργασία των σχεδίων κανονιστικών διαταγμάτων, δεν ανταποκρίνεται πλέον στις ρυθμίσεις της ισχύουσας νομοθεσίας (άρθρ. 1 παρ. 6 Ν. 1968/1991, ΦΕΚ 150 Α' και άρθρ. 4 παρ. 2 εδάφ. γ' π.δ/τος 86/1996, ΦΕΚ 70 Α'), η οποία

αναθέτει τη σχετική μέριμνα στη Γενική Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου.

**4.2** Εφεξής πρέπει να τηρείται η ακόλουθη διαδικασία σχετικά με την επεξεργασία των κανονιστικών διαταγμάτων:

(α) Το σχέδιο διατάγματος, μετά την υπογραφή του από τον αρμόδιο ή τους συναρμόδιους Υπουργούς διαβιβάζεται, σε έξι (6) ακριβή αντίγραφα, στη Γενική Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου, συνοδευόμενο από παράρτημα στο οποίο περιέχονται:

- Οι απαιτούμενες από τις εξουσιοδοτικές διατάξεις προτάσεις, γνωμοδοτήσεις κλπ.
- Οι τυχόν καταργούμενες ή τροποποιούμενες με το σχέδιο προγενέστερες διατάξεις.
- Οι διατάξεις των νόμων, διαταγμάτων και λοιπών κανονιστικών πράξεων που μνημονεύονται στο προοίμιο.

(β) Η Γενική Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου διαβιβάζει το σχέδιο στο Συμβούλιο της Επικρατείας για την επεξεργασία του.

(γ) Το Συμβούλιο της Επικρατείας επιστρέφει το σχέδιο, μετά την επεξεργασία του, στο αρμόδιο Υπουργείο για την προσαρμογή του περιεχομένου του προς τυχόν παρατηρήσεις του ΣτΕ. Στη συνέχεια, το αποστέλλει διορθωμένο στη Γενική Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου για την περαιτέρω προώθησή του προς υπογραφή στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

## **5. Οικονομικές επιπτώσεις των προτεινόμενων Νομοσχεδίων, Τροπολογιών και Διαταγμάτων**

**5.1** Κατά τη συζήτηση νομοσχεδίων στη Βουλή προτείνονται συχνά από τους Υπουργούς ή γίνονται αποδεκτές τροπολογίες βουλευτών, με τις οποίες επιβαρύνεται ο κρατικός προϋπολογισμός με σημαντικά ποσά. ή επέρχεται ελάττωση εσόδων του προϋπολογισμού, χωρίς αυτές να

συνοδεύονται από την Έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, ούτε από Ειδική Έκθεση περί του τρόπου κάλυψης της προκαλούμενης δαπάνης (άρθρ. 75 Συντ.).

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί αυτό το φαινόμενο:

(α) Κάθε Υπουργός αναθέτει στις υπηρεσίες του τη σχετική εκτίμηση, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

(β) Εφόσον εξασφαλιστούν οι αναγκαίες πιστώσεις από τον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους καταρτίζεται το νομοσχέδιο ή η τροπολογία και αποστέλλεται στις αρμόδιες υπηρεσίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, μετά την υπογραφή από όλους τους συναρμόδιους Υπουργούς.

**5.2** Η διαδικασία της παρούσης παραγράφου εφαρμόζεται αναλόγως και επί προεδρικών διαταγμάτων και κανονιστικών υπουργικών αποφάσεων, που διαβιβάζονται στη Γενική Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου.

## **6. Κωδικοποίηση**

Κάθε Υπουργείο, πρέπει να προχωρήσει με γρήγορους ρυθμούς στον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας του, όχι μόνο με την πρόταση νέων αναγκών νομοθετικών μέτρων, αλλά και με την κωδικοποίηση των διατάξεων που ήδη ισχύουν, όπου αυτό επιβάλλεται, ή με την κατάργηση διατάξεων που ατόνησαν ή κατέστησαν ανενεργείς. Έτσι θα καταστεί ευχερής ο εντοπισμός και η εφαρμογή του ισχύοντος δικαίου και θα τονωθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών προς το νόμο με τη δημιουργία σ' αυτούς αισθήματος ασφάλειας δικαίου.

**Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ**  
**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΣΗΜΙΤΗΣ**